

ARBEID EN KERNENERGIE

Stelling: Kerncentrales moeten open blijven, anders vinden we geen personeel meer, gaat kennis verloren en dat is gevaarlijk.

De bezorgdheid dat er moet gewaakt worden over een voldoende groot aanbod aan gespecialiseerd personeel, is terecht. Maar dit biedt geen excuus om de sluiting van de centrales uit te stellen, want dat zou neerkomen op het (zoveelste) doorschuiven van het probleem naar de toekomst. Ooit worden we er toch mee geconfronteerd, want zelfs bij het eventueel rekken van de levensduur van de centrales zal er ooit een eind komen aan het gebruik ervan.

Er is nood aan een correcte communicatie over deze problematiek. In de nucleaire sector is nog tientallen (zelfs duizenden) jaren werk, ook na de sluiting van de centrales. Want ook dan zullen er mensen nodig zijn voor de ontmanteling, de opslag van het radioactief afval en de medische en wetenschappelijke toepassingen van radioactiviteit.

Bovendien toont de sector met deze stelling eigenlijk zelf één van de zware gebreken van kernenergie aan. Een klassieke centrale of een installatie voor duurzame energie (wind, zon) kan vlot worden afgebroken en ontmanteld. Daarvoor zijn geen specialisten nodig. Op elk moment kan worden beslist om een installatie te stoppen. Dat is niet het geval bij een kerncentrale. Die is zo gevaarlijk dat alleen goed opgeleid personeel dit werk kan verrichten. Ook de opvolging, lang na de sluiting, vergt gespecialiseerd personeel.

Stelling: alles is veilig, geen probleem voor de werknemers

"De veiligheid is een primair aandachtspunt in de kerncentrales," dat wil men ons altijd doen geloven. "Uitgelekte" incidenten in binnen- en buitenland maken duidelijk dat dit niet zo is. Onlangs (januari 2005) waren er nog de anonieme getuigenissen van werknemers en ex-werknemers uit de Belgische nucleaire sector. Zij wilden anoniem blijven uit angst voor represailles op het werk. Uit de getuigenissen bleek een tekort aan veiligheidsmaatregelen voor de werknemers en de omgeving. De werknemers beschikken niet over voldoende en afdoende beschermende kledij en werkmethoden.

Ook afgelopen zomer bleek uit een rapport van controlebedrijf AVN-Vinçotte dat er onder andere problemen waren met de apparatuur in de centrale van Tihange en dat de centrale nogal laks omsprong met de "veiligheidscultuur".

WERKGELEGENHEID IN KERNCENTRALES EN VOOR HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN: CIJFERS

De onderstaande cijfers bewijzen dat de sector van hernieuwbare energie een enorm potentieel heeft om veel jobs te creëren:

Bron: "Eole ou pluton" 2003, Antoine BONDUELLE en Mathias LEFEVRE – rapport besteld door Greenpeace Frankrijk¹.

- De bouw van een nucleaire installatie zorgt wel voor een piek in de werkgelegenheid, maar deze werkgelegenheid is niet duurzaam. Na de piek valt de werkgelegenheid fel terug. Windenergie zorgt wel voor een constante werkgelegenheid. Op een periode van 60 jaar bekeken, genereert windenergie – bij gelijke investering – vijf maal meer jobs dan een kerncentrale van het EPR-type.

Bron: "Wind energy – the facts, Volume 3: Industry & Employment" 2003, EU

- directe werkgelegenheid in windenergie in 2002 in de EU: 48.363 jobs = 30.946 (productie turbines) + 14.649 (installatie turbines) + 2.768 (o&o)
- *directe en indirecte* werkgelegenheid : 72.275 jobs
- *schattingen* totale werkgelegenheid in windenergiesector in 2020, gerekend op een aanzienlijke uitbreiding van windenergie in de EU: 196.000 jobs!

Bron: Energy White Paper, "Our energy future – creating a low carbon economy", 2003, UK

	2010		2020		Range	
	CAI FtE/£m	O&M FtE/GWh	CAI FtE/£m	O&M FtE/GWh	CAI FtE/£m	O&M FtE/GWh
Solar – thermal heat	6.10	0.26	6.51	0.25		
Solar – photovoltaic	6.97	0.44	5.38	0.40		
Wind – offshore	7.48	0.22	8.71	0.22		
Wind – onshore	6.06	0.14	6.07	0.14		
Hydro (small-scale)	5.17	0.09	5.21	0.09		
Biomass – liquid	6.08	0.86	6.08	0.86		
Biomass – anaerobic	7.99	0.24	8.31	0.24		
Biomass – combustion	4.41	0.08	4.53	0.08		
Biomass – gasification	6.11	0.99	5.93	0.91		
Fuel production – energy crops	11.05	0.42	11.05	0.42		
Fuel production – forest residues	-	0.10	-	0.10		
Fuel production – agricultural wastes		0.36		0.36		
Conventional OIP					2.0-5.7	0.02-0.06
Conventional power					4.0-13.0	0.01-0.1
Conventional heating					3.0-15.9	0.01-0.06

ARBEID EN KERNENERGIE

Bron: SERA 2005, deel B, hoofdstuk III (sociaal-economische analyse van de Vlaamse hernieuwbare energietechnologiesector). 2005. SERV

- Werkgelegenheid in hernieuwbare energie in Vlaanderen in 2002: 1.227 VTE, waarvan de meeste in de windenergiesector, namelijk 607 VTE.

Bron: Marc Dillen, Directeur-generaal van de Vlaamse Confederatie Bouw, oktober 2004

"Maar naast de zorg voor het milieu biedt het streven naar energiezuiniger woningen nog een ander voordeel. Het creëert werk, veel werk zelfs. (...) Indien elk jaar voor 10.000 woningen een verbetering van zowel beglazing als isolatie zou kunnen worden uitgevoerd, mag op een extra tewerkstellingspotentieel van meer dan 1.000 arbeiders in de bouwsector worden gerekend. Alleen al de plaatsing of vervanging van enkel glas door superisolerende beglazing in 10.000 woningen in Vlaanderen levert een tewerkstellingspotentieel op van 400 eenheden. Daarnaast mag men voor de na-isolatie van één woning rekenen op een extra tewerkstelling van één arbeidskracht gedurende een volledige maand. Voor 10.000 woningen zou dus een extra tewerkstelling van meer dan 800 arbeidskrachten worden bereikt. Samen gaat het over ruim 1.200 arbeidsplaatsen."

DE SECTOR VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE IS EEN ENORME GROEI-MARKT EN HEEFT EEN ENORM POTENTIEEL AAN NIEUWE JOBS

- Duitsland is de Europese leider in de productie van zonnecellen. Elk jaar komt er 16% meer werkgelegenheid bij in de sector. Dat zijn zowel jobs voor onderzoekers, marketeers als arbeiders. Ondertussen werken er al 7000 mensen in de sector. Duitsland is ook koploper in geïnstalleerd vermogen met 278 MWp. België is allerlaatste in de EU, met nog geen 0,5 MWp geïnstalleerd. Tussen nu en 2020 kunnen er 2,3 miljoen jobs gecreëerd worden in het domein van zonnecellen en 200.000 in de thermische sector^I.
- Ook in de windenergie worden jaarlijks heel wat jobs bij gecreëerd. Nu al werken er in de EU meer dan 70.000 mensen in de windsector. De *European Wind Energy Association* schat dat er tegen 2020 wereldwijd 1,8 miljoen jobs gecreëerd zullen worden in het domein van windenergie^{II}.
- Volgens een rapport van *Imperial College* en *E4Tech* (Londen) in opdracht van WWF zou biomassa 15% van de elektriciteit van de geïndustrialiseerde landen kunnen leveren tegen 2020. Hierbij zouden tegen 2020 400.000 nieuwe banen ontstaan, voornamelijk in rurale gebieden.

Kernenergie is kapitaalintensief; schone, duurzame energiebronnen zijn arbeidsintensief. Neem bijvoorbeeld Duitsland: in de nucleaire sector waren in 2002 ongeveer 30.000 mensen werkzaam. Alleen al in de Duitse windenergiebranche werkten meer dan 53.000 mensen. De gehele sector van duurzame energiebronnen is goed voor 120.000 arbeidsplaatsen, ondanks het nog geringe aandeel in de energievoorziening. Een vergroting van het aandeel van de duurzame energie levert dagelijks nieuwe arbeidsplaatsen op.

- I http://www.greenpeace.org/france/download/1/359592/0/Eole_ou_Pluton_VF.pdf
- II *Solar Thermal Power*, Greenpeace, 2003.
http://www.greenpeace.org/international_en/multimedia/download/1/329347/0/SolarThermalPower.pdf
- III EWEA and Greenpeace (2004), *Wind Force 12*,
http://www.ewea.org/documents/WF12-2004_eng.pdf